

Analize compositionale ale unor denari romani gasiti pe teritoriul Romaniei

Bogdan Constantinescu, Daniela Stan

Institutul de Fizica si Inginerie Nucleara
„Horia Hulubei”

Ernest Oberlaender-Tarnoveanu

Muzeul National de Istorie a Romaniei

Denari romani recuperati de Procuratura Alba-Iulia

Gasiti in zona Sarmizegetusa

- **Lucius Furius Purpureo** 169-158 BC
- Ag 97% Au 0.7% Cu 1.2% Pb 0.2% Fe 0.9%
- **C. Cassius** 126 BC
- Ag 98.4% Au 0.4% Cu 0.1% Pb 0.3% Fe 0.7%
- **P. Crepusius** 82 BC
- Ag 95.7% Au 0.6% Cu 0.5% Pb 0.5% Fe 1.7% **Sn 1%**
- **L. Rustius** 76 BC
- Ag 97% Au 0.5% Cu 0.8% Pb 0.5% Fe 1%
- **Marcus Iunius Brutus** 54 BC
- Ag 98% Au 0.8% Cu 0.3% Pb 0.2% Fe 0.5%

Al doilea razboi civil

- **Cordius Rufus** 46 BC
- Ag 94% Au 0.9% **Cu 2.9%** Pb 0.7%
- **Sextus Pompeius** 44-43 BC
- Ag 98.8% Au 0.7% Cu sub 0.1% **BISMUT 0.1%** Argint din Balcani
- **Thassos**
- Ag 97.2% Au 1.7% Cu sub 0.1% Fe 0.8% **BISMUT 0.15%** Pb 0.05%
- **M. Antonius monetarie itineranta** 33-31 BC
- Ag 95.3% Au 0.7% **Cu 1.9%** Pb 0.7% Fe 1.1%
- **M. Antonius Legiunea VII**
- Ag 94.9% Au 0.9% **Cu 0.9%** Pb 0.9% Fe 1% **Sn 1.4%** **Adaos de staniu sau de bronz?**
- **M. Antonius Legiunea III**
- Ag 94.8% Au 0.7% **Cu 3.2%** Pb 0.7% Fe 0.4%

Denari imperiali

- **Augustus** Lugdunum 2 BC – 2 AD
- Ag 98.4% Au 0.1% Cu 0.1% Pb 0.1%
Fe 1.2%
- **Vespasian** 69-71 AD
- Ag 95.3% Au 0.9% **Cu 3%** Pb 0.4% Fe
0.4% - **Debasement**
- **Vespasian** 75-79 AD
Ag 93% Au 0.6% **Cu 5.1%** Pb 0.7% Fe
0.4% - **Debasement**

C. Cassius, 126 i. Chr. - Glodariu et al, 1992

Matrite denari romani – MNIT Cluj Napoca

Tiberius, 14-37 A.D, Lugdunum

C. Hosidius Geta 68 i. Chr

Cu 64%, Sn 35%, Pb 1%

Matrite (pe pozitiv) din bronz foarte dur pentru obtinerea stantelor monetare probabil din fier incins

Matrita similara langa Ruse pentru monede de tip Varteju

Matrita similara Galia (Biturigi)

Tezaurul de la Stancuta – Calmatui, regiunea Galati

- **Tetradrahme Thassos, denari republicani, doua bare-lingou si un fragment de bratara (bara?)**
- **Tetradrahme:** Ag 95-96% Cu 1-3% Bi deci argint balcanic
- **Denari republicani:** Ag 97-98% Cu 0.1-1% nu Bi
- **Bara-lingou 4441a:** Ag 95.7% Au 0.9% **Cu 2.5%** Pb 0.1% Fe 0.4% nu Bi
- **Posibil din tetradrahme fara Bi (sunt mai rare) sau din denari aliati cu cupru pentru obtinerea unui aliaj mai rezistent mecanic necesar podoabelor**
- **Bara-lingou 4441 b:** Ag 92.6% Au 1.2% **Cu 5.2%** Pb 0.3% Fe 0.4% nu Bi
- **Probabil din denari topiti si aliati cu cupru**
- **Fragment bratara (bara?) 4442:** Ag 94% Au 0.9% **Cu 3.5%** Pb 0.1% Fe 1% nu Bi
- Majoritatea monedelor si fragmentul de bratara contin **brom** – produs de coroziune provenit din mediul umed in care a stat tezaurul.